

HOẠT ĐỘNG KHOA HỌC VÀ CÔNG NGHỆ TỈNH QUẢNG BÌNH NĂM 2016 VÀ ĐỊNH HƯỚNG NĂM 2017

TS. NGUYỄN ĐỨC LÝ

Giám đốc Sở Khoa học và Công nghệ tỉnh Quảng Bình

Năm 2016, năm đầu tiên thực hiện Nghị quyết Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ XII, Nghị quyết Đại hội Đảng bộ tỉnh lần thứ XVI và kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội 5 năm 2016-2020, dù còn nhiều khó khăn do tình hình kinh tế toàn cầu, ảnh hưởng của lũ lụt và sự cố môi trường biển ở vùng biển 4 tỉnh miền Trung, nhưng với sự nỗ lực và quyết tâm lớn về mọi mặt, tỉnh Quảng Bình vẫn đạt được nhiều thành tựu trong phát triển kinh tế - xã hội. Hòa chung vào thành tựu của tỉnh có sự đóng góp thiết thực và hiệu quả của hoạt động khoa học và công nghệ (KH&CN).

Được sự quan tâm chỉ đạo, lãnh đạo của Tỉnh ủy, HĐND và UBND tỉnh Quảng Bình; sự chỉ đạo, hướng dẫn về chuyên môn, nghiệp vụ của Bộ KH&CN; sự phối hợp chặt chẽ của các cấp, các ngành, địa phương, sự nỗ lực của đội ngũ cán bộ KH&CN trong tỉnh nên hoạt động KH&CN năm 2016 đã có nhiều chuyển biến tích cực, góp phần thúc đẩy phát triển kinh tế - xã hội trên địa bàn tỉnh Quảng Bình.

Năm 2016, Sở KH&CN đã tích cực, chủ động tham mưu, đề xuất cho cấp ủy, chính quyền trong việc hoạch định các chủ trương, chính sách trong lĩnh vực KH&CN, góp phần thúc đẩy phát triển kinh tế - xã hội ở địa phương.

Nhờ làm tốt công tác tham mưu cũng như đổi mới cơ chế quản lý, tổ chức hoạt động KH&CN nên hoạt động nghiên cứu khoa học và phát triển công nghệ thực sự có hiệu quả.

Công tác quản lý thực hiện các đề tài, dự án nghiên cứu KH&CN đã bám sát vào các chương trình phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh. Các đề tài, dự án nghiên cứu khoa học đã cung cấp luận cứ khoa học phục vụ phát triển bền vững kinh tế - xã hội, góp phần quan trọng nâng cao chất lượng tăng trưởng, hiệu quả và năng lực cạnh tranh của nền kinh tế, giữ gìn bản sắc và phát huy truyền thống văn hóa tốt đẹp của dân tộc. Chất lượng các đề tài dự án đã được nâng cao cả về hàm lượng khoa học và tính thực tiễn. Tiêu biểu có các đề tài như: “Sản xuất thử nghiệm giống cam Valencia 2 trên vùng đất cát đã qua cải tạo tại huyện Quảng Ninh, tỉnh Quảng Bình” đã cho kết quả tốt. Giống cam Valencia 2 tương đối thích nghi với vùng đất cát đã qua cải tạo của huyện Quảng Ninh, có khả năng sinh trưởng và phát triển tốt, chống chịu với điều kiện ngoại cảnh, năng suất bình quân đạt khá, chất lượng cam tốt; Đề tài “Nghiên cứu xây dựng hệ thống quản lý văn bằng chứng chỉ ngành giáo dục và đào tạo tỉnh Quảng Bình” đã tạo điều kiện cho người dân được tiếp cận thêm một ứng dụng công nghệ thông tin, tiết kiệm thời gian và kinh phí trong việc kiểm tra thông tin văn bằng chứng chỉ, cấp phát bản sao văn bằng chứng chỉ; Đề tài “Nghiên cứu chất lượng thị giác sau ứng dụng đặt thể thủy tinh nhân tạo đa tiêu điều trị đục thể thủy tinh tại Trung tâm Phòng chống bệnh xã hội Quảng Bình” được đánh giá là một trong những giải pháp góp phần tạo ra những bước phát triển mang tính đột phá

trong công tác ứng dụng khoa học kỹ thuật chuyên ngành y tại địa bàn tỉnh. Kết quả nghiên cứu của đề tài thực sự phù hợp với nhu cầu phát triển của chuyên ngành nhân khoa trong giai đoạn hiện nay, đồng thời góp phần quan trọng nâng cao chất lượng, hiệu quả chăm sóc và bảo vệ nhân dân;...

Hoạt động triển khai nhân rộng mô hình ứng dụng tiến bộ KH&CN đã đi vào chiều sâu, thúc đẩy các hoạt động sản xuất trên địa bàn tỉnh Quảng Bình ngày càng phát triển theo hướng năng suất, chất lượng và hiệu quả. Kết quả nhiều mô hình ứng dụng tiến bộ KH&CN đã mang lại hiệu quả kinh tế cao, có khả năng phát triển và nhân rộng, như: Mô hình nuôi cá lãng chấm thương phẩm trên địa bàn huyện Tuyên Hóa cho kết quả cá sinh trưởng, phát triển tốt, mang lại hiệu quả kinh tế khá cao; Mô hình nuôi cua đồng thương phẩm tại huyện Minh Hóa đã cho kết quả cua đồng thích nghi và phát triển nhanh, ít dịch bệnh, đem lại giá trị kinh tế cao, tăng thu nhập trên đơn vị diện tích; Mô hình vườn ươm giống cây keo lai giâm hom tại xã Phong Hóa, huyện Tuyên Hóa đã xây dựng được nguồn giống có chất lượng cao tại chỗ cho việc trồng rừng nguyên liệu tại địa phương, góp phần hình thành và phát triển nghề nhân giống cây lâm nghiệp; Mô hình sản xuất dưa hấu an toàn theo hướng VietGAP tại xã Hàm Ninh, huyện Quảng Ninh không chỉ mang lại tính thực tiễn cao, đáp ứng được yêu

cầu sản phẩm an toàn hiện nay của xã hội mà còn có tác động về mặt kỹ thuật, kinh tế và môi trường. Từ đó góp phần mở rộng thị trường tiêu thụ sản phẩm, nâng cao hiệu quả kinh tế, mở ra một hướng đi mới trong nông nghiệp.

Thành công của việc triển khai thực hiện các mô hình ứng dụng KH&CN là đã tạo ra ngành nghề mới, tăng thêm đối tượng cây trồng, vật nuôi, nâng cao đời sống cho bà con nông dân. Đặc biệt các mô hình ứng dụng KH&CN tiên tiến, giúp bà con nông dân chuyển đổi nhận thức, xem tiến bộ KH&CN là nguồn lực thiết thực giúp xóa đói, giảm nghèo, xây dựng nông thôn mới gắn với cơ chế thị trường.

Hoạt động quản lý công nghệ, sở hữu trí tuệ và an toàn bức xạ hạt nhân đã chuyển biến tích cực trong việc thẩm tra, thẩm định công nghệ các dự án đầu tư, phát triển trên địa bàn. Trong năm 2016 đã thẩm định và cấp giấy chứng nhận đăng ký hoạt động KH&CN cho 2 tổ chức/cá nhân. Hướng dẫn thủ tục đăng ký bảo hộ độc quyền sáng chế, giải pháp hữu ích, nhãn hiệu hàng hóa tại Cục Sở hữu trí tuệ cho 45 lượt cơ sở sản xuất, kinh doanh trên địa bàn tỉnh. Tiến hành thẩm định và cấp/gia hạn 29 giấy phép hoạt động bức xạ và 12 chứng chỉ nhân viên bức xạ cho 16 cơ sở bức xạ trên địa bàn tỉnh, đến nay 100% cơ sở bức xạ đều được cấp giấy phép hoạt động. Triển khai Hội thi Sáng tạo Kỹ thuật tỉnh Quảng Bình lần thứ VII theo đúng tiến độ. Hỗ trợ kinh phí cho các doanh

**Tế phát minh, Tế ứng dụng thành quả mô hình, ý tưởng đổi đào
xây dựng phồn vinh đất nước
Xuân sáng tạo, Xuân triển khai quy trình công nghệ, tư duy phong phú
tăng cường phát triển dân sinh.**
PHAN THANH TỊNH

ng nghiệp đầu tư nghiên cứu cải tiến, đổi mới thiết bị công nghệ và sản xuất sản phẩm mới.

Công tác thanh tra KH&CN được tiến hành thường xuyên nhằm phát hiện, chấn chỉnh công tác quản lý liên quan đến lĩnh vực quản lý KH&CN trên địa bàn tỉnh và kịp thời ngăn chặn, xử lý các hành vi vi phạm pháp luật nhằm góp phần bảo vệ quyền lợi của người tiêu dùng. Năm 2016, thanh tra KH&CN đã triển khai thanh tra 60 cơ sở thuộc các lĩnh vực tiêu chuẩn đo lường chất lượng, hàng đóng gói sẵn; lĩnh vực an toàn bức xạ và hạt nhân; lĩnh vực sở hữu công nghiệp. Qua thanh tra đã phát hiện 26 cơ sở vi phạm pháp luật về đo lường, chất lượng và ghi nhãn hàng hóa, xử phạt vi phạm hành chính 26 cơ sở với tổng số tiền 78.995.000 đồng.

Hoạt động tiêu chuẩn đo lường chất lượng đã tăng cường công tác tuyên truyền, phổ biến, hướng dẫn các văn bản quy phạm pháp luật về tiêu chuẩn đo lường chất lượng. Trong đó, đã tổ chức các lớp đào tạo nghiệp vụ về quản lý chất lượng, đo lường trong kinh doanh dầu mỡ hóa lỏng cho 43 học viên của các cơ sở kinh doanh khí dầu mỡ hoá lỏng trên địa bàn tỉnh; tập huấn đào tạo duy trì, áp dụng và cải tiến hệ thống quản lý chất lượng theo tiêu chuẩn TCVN ISO 9001:2008 cho 88 học viên tại 44 cơ quan hành chính nhà nước trong tỉnh; tổ chức hội nghị triển khai các văn bản quy phạm pháp luật trong kinh doanh xăng dầu cho 104 học viên thuộc các công ty xăng dầu, đại lý, cửa hàng bán lẻ xăng dầu trên địa bàn tỉnh.

Cùng với công tác tuyên truyền, phổ biến, hướng dẫn các văn bản quy phạm pháp luật về tiêu chuẩn đo lường chất lượng, năm 2016, công tác hướng dẫn các doanh nghiệp thực hiện công bố hợp chuẩn, hợp quy và tiêu chuẩn áp dụng; công tác quản lý, kiểm tra chất lượng sản phẩm, hàng hóa sản xuất và lưu thông trên địa bàn tỉnh được thực hiện thường xuyên, chặt chẽ góp phần đảm bảo chất lượng sản phẩm,

tăng khả năng cạnh tranh và bảo vệ quyền lợi người tiêu dùng. Trong năm qua đã tiếp nhận hồ sơ công bố hợp chuẩn cho 16 sản phẩm, hướng dẫn 2 đơn vị xây dựng, công bố tiêu chuẩn cơ sở; kiểm tra hơn 85 cơ sở sản xuất kinh doanh trên địa bàn tỉnh với các mặt hàng như: xăng dầu, gas hóa lỏng, vàng trang sức mỹ nghệ, vật liệu xây dựng, thiết bị điện, điện tử, đồ chơi trẻ em, vật liệu xây dựng...; kiểm tra 27 cơ sở sử dụng phương tiện đo và phép đo, tiến hành điều tra, khảo sát 576 cơ sở quản lý, sử dụng phương tiện đo nhóm 2; kiểm tra việc xây dựng, áp dụng, duy trì và cải tiến hệ thống quản lý chất lượng theo Tiêu chuẩn TCVN ISO 9001:2008 đối với 15 cơ quan hành chính;...

Hoạt động dịch vụ kỹ thuật đo lường thử nghiệm đã đáp ứng tốt yêu cầu của công tác quản lý nhà nước, góp phần đẩy mạnh công tác quản lý thị trường chống gian lận thương mại và cạnh tranh không lành mạnh; các dịch vụ kỹ thuật về đo lường, thử nghiệm phục vụ sản xuất, kinh doanh trên địa bàn tỉnh ngày càng phát triển theo hướng năng suất, chất lượng, đóng góp thiết thực vào sự phát triển kinh tế - xã hội của địa phương.

Năm 2016, hoạt động kiểm định hiệu chuẩn đã duy trì và phát triển tốt các lĩnh vực mới như: kiểm định đồng hồ nước lạnh, thiết bị kiểm tra an toàn phóng xạ buồng X-quang, thiết bị thử áp lực đường ống cấp nước, thiết bị thử áp lực khí nén và đã kiểm định được 10.930 phương tiện đo, giúp cho cơ quan chức năng trong hoạt động kiểm soát về hoạt động kiểm định hiệu chuẩn đo lường trên địa bàn toàn tỉnh và các tỉnh Quảng Trị, Thừa Thiên Huế và Hà Tĩnh; đã thử nghiệm được 20.097 mẫu cơ điện - vật liệu xây dựng và mẫu hóa sinh môi trường phục vụ công tác quản lý tiêu chuẩn đo lường chất lượng sản phẩm, phục vụ công tác thanh tra, kiểm tra và phục vụ cho các tổ chức, cá nhân có nhu cầu trên địa bàn tỉnh Quảng Bình.

Đặc biệt, sau sự cố môi trường biển ở vùng

biển 4 tỉnh miền Trung, công tác kỹ thuật đo lường thử nghiệm đã tham gia với các sở, ban, ngành liên quan tập trung lấy mẫu, phân tích thử nghiệm các mẫu nước biển ven bờ và hải sản chết nhằm xác định rõ nguyên nhân cá chết và tiến hành phân tích thử nghiệm thường xuyên đối với các loại hải sản sống để có biện pháp xử lý kịp thời.

Công tác ứng dụng tiến bộ KH&CN vào sản xuất và đời sống, đặc biệt là lĩnh vực nông nghiệp, ngành nghề nông thôn đã được chú trọng. Nhiều dự án ứng dụng tiến bộ KH&CN đã được áp dụng vào thực tiễn sản xuất và mang lại hiệu quả thiết thực như: dự án sản xuất giống nấm, nuôi trồng nấm ăn và nấm dược liệu đã phân lập được một số giống nấm mới phù hợp với điều kiện khí hậu tại Quảng Bình như (giống nấm sò FQB, Chân Dài, Trà Tân, Kinh Phúc... và tạo được chu trình sản xuất khép kín từ khâu chọn nguyên liệu đến khâu nuôi trồng, chế biến và tiêu thụ các sản phẩm từ nấm góp phần mang lại hiệu quả kinh tế cao. Công tác tư vấn và chuyển giao công nghệ được thúc đẩy, đặc biệt là việc chuyển giao kỹ thuật nuôi trồng các loại giống nấm ăn, nấm dược liệu cho bà con nông dân trên địa bàn tỉnh.

Hoạt động thông tin KH&CN đã tập trung tuyên truyền các chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước về hoạt động KH&CN, phổ biến kiến thức KHKT, nhân rộng kết quả KH&CN trên tất cả các lĩnh vực thông qua kênh phát thanh và truyền hình, Báo Quảng Bình, Tạp chí Thông tin KH&CN và trang thông tin điện tử Sở KH&CN đã góp phần nâng cao nhận thức và tạo cầu nối để đưa KH&CN đi vào thực tiễn cuộc sống. Trong đó, đã xuất bản 6 số Tạp chí Thông tin KH&CN, 12 chuyên mục KH&CN trên Báo Quảng Bình, 12 chuyên mục KH&CN và thực hiện nhiều tin hoạt động KH&CN có liên quan khác trên sóng phát thanh và truyền hình. Tổ chức

biên dịch, bổ sung điều chỉnh và tái xuất bản sách “Ô châu cận lục”; “Quảng Bình Khoa lục”; “Cổ tự Hoàng Phúc - Vô song phúc địa” phục vụ Lễ khánh hạ Di tích lịch sử quốc gia chùa Hoàng Phúc.

Công tác thống kê và tư liệu KH&CN đã thực hiện đăng ký và lưu giữ 13 nhiệm vụ KH&CN cấp tỉnh và 9 nhiệm vụ KH&CN cấp cơ sở; thiết kế, xây dựng 2 trang website và tuyên truyền phổ biến, quảng bá thông tin KH&CN cho 5 doanh nghiệp theo Chương trình Năng suất chất lượng.

Được sự quan tâm của Bộ KH&CN và của tỉnh Quảng Bình, năm 2016, tiềm lực KH&CN để phục vụ cho công tác quản lý nhà nước về KH&CN, các hoạt động sự nghiệp và dịch vụ công trong lĩnh vực KH&CN tiếp tục được tăng cường cả về hạ tầng cơ sở vật chất, nguồn lực tài chính, nguồn lực thông tin và đội ngũ cán bộ KH&CN. Đó chính là nền tảng để hoạt động KH&CN Quảng Bình ngày càng phát triển đi lên trong thời gian tới.

Trên cơ sở kết quả đạt được của hoạt động KH&CN năm 2016, định hướng hoạt động KH&CN Quảng Bình năm 2017 và trong những năm tiếp theo cần tập trung vào các trọng tâm, trọng điểm như sau:

Thứ nhất, Đẩy mạnh hoạt động nghiên cứu KH&CN, trong đó chú trọng đầu tư đúng mức và có trọng điểm cho nghiên cứu ứng dụng khoa học kỹ thuật và công nghệ. Tập trung nghiên cứu, ứng dụng và phát triển công nghệ tiên tiến phục vụ sản xuất các sản phẩm có giá trị gia tăng và lợi thế cạnh tranh cao, thân thiện với môi trường, gắn nhiệm vụ phát triển KH&CN với nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh.

Thứ hai, Tăng cường năng lực nghiên cứu phát triển công nghệ, làm chủ công nghệ tiên tiến hiện đại, nhanh chóng nâng cao năng lực cạnh tranh của các sản phẩm chủ yếu, của các doanh nghiệp và cả nền kinh tế trên địa bàn tỉnh.

Thứ ba, Đẩy nhanh lộ trình đổi mới công

nghệ theo hướng: Đi thẳng vào công nghệ hiện đại tiên tiến; chuyển giao, làm chủ những công nghệ mới nhằm tạo bước tăng trưởng mạnh mẽ về chất lượng và hiệu quả của nền kinh tế tỉnh, ưu tiên các ngành công nghiệp mũi nhọn, tạo hàng hóa xuất khẩu như chế biến cao su, tinh bột sắn, lương thực, súc sản, thủy hải sản, gỗ, sản xuất xi măng, bia... và các ngành nghề truyền thống. Xây dựng năng lực công nghệ nội sinh trong các ngành trọng điểm, hỗ trợ nghiên cứu triển khai, cải tiến công nghệ, hoàn thành công nghệ mới phù hợp với yêu cầu của tỉnh, tạo ra sản phẩm hàng hóa có khả năng cạnh tranh. Tốc độ đổi mới công nghệ trong giai đoạn 2016-2020 là 10%/năm. Phần đầu đến năm 2020 trình độ và năng lực công nghệ của những ngành kinh tế ưu tiên của tỉnh đạt trình độ trung bình tiên tiến trong khu vực Đông Nam Á.

Tạo cơ chế, chính sách phù hợp để phát triển mạnh mẽ thị trường công nghệ, doanh nghiệp KH&CN, cơ sở ươm tạo công nghệ cao và các hoạt động dịch vụ KH&CN. Thúc đẩy phát triển mối liên kết giữa viện nghiên cứu - trường đại học - doanh nghiệp nhằm tăng cường thương mại hóa sản phẩm KH&CN; tạo điều kiện thuận lợi cho hoạt động chuyển giao công nghệ trên địa bàn tỉnh.

Thứ tư, Tiếp tục đổi cơ chế quản lý, cơ chế hoạt động KH&CN phù hợp với nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa và đặc thù của hoạt động KH&CN, đáp ứng yêu cầu hội nhập quốc tế, nhanh chóng nâng cao hiệu quả đầu tư và đóng góp thiết thực của KH&CN cho các mục tiêu phát triển kinh tế - xã hội, trong đó chú trọng đổi mới phương thức xây dựng nhiệm vụ KH&CN và tổ chức thực hiện nhiệm vụ KH&CN.

Thứ năm, Ứng dụng rộng rãi các tiến bộ kỹ thuật và công nghệ thích hợp cho khu vực nông thôn và miền núi, chú trọng các vùng đặc biệt khó khăn nhằm phát huy thế mạnh vùng miền,

tạo việc làm, tăng thu nhập và cải thiện đời sống nhân dân. Tăng tỷ lệ nhiệm vụ KH&CN có khả năng thương mại hóa, đặc biệt là các mô hình ứng dụng trong sản xuất đời sống và dự án sản xuất thử nghiệm 10% hằng năm.

Thứ sáu, Đẩy mạnh hoạt động thông tin, thống kê KH&CN, đảm bảo 100% các kết quả nghiên cứu KH&CN được đăng ký và lưu giữ trên hệ thống thông tin KH&CN của tỉnh và của quốc gia.

Thứ bảy, Tăng cường hợp tác trong nước và quốc tế về KH&CN. Tăng cường mở rộng liên kết, quan hệ hợp tác KH&CN với bên ngoài nhằm tranh thủ thu hút các nguồn lực trong nước và quốc tế để phát triển KH&CN, nguồn lực KH&CN; tiếp thu công nghệ mới, công nghệ cao và các thành tựu KH&CN tiên tiến, hiện đại, những kinh nghiệm hữu ích nhằm từng bước nâng cao năng lực KH&CN. Triển khai các chương trình hợp tác nghiên cứu, chia sẻ thông tin KH&CN.

Thứ tám, Tăng cường tiềm lực và nâng cao năng lực KH&CN trên địa bàn tỉnh; chú trọng xây dựng và đầu tư chiều sâu cho các tổ chức KHCN như: Trung tâm Thông tin và Thống kê KH&CN, Trung tâm Ứng dụng Tiến bộ KH&CN; Trạm - trại thực nghiệm Vĩnh Ninh; Trung tâm Kỹ thuật Đo lường Thử nghiệm...

Thứ chín, Đẩy mạnh công tác cải cách thủ tục hành chính. Đơn giản hóa quy trình và thủ tục, giảm thiểu thời gian và chi phí trong thực hiện thủ tục hành chính; nâng cao chất lượng dịch vụ hành chính công trong việc quản lý và thực hiện nhiệm vụ KH&CN. Tăng cường ứng dụng công nghệ thông tin trong hoạt động quản lý và giải quyết thủ tục hành chính liên quan đến KH&CN.

Kế thừa những kết quả hoạt động KH&CN năm 2016 và những năm trước đây, hy vọng hoạt động KH&CN năm 2017 sẽ có đóng góp nhất định vào sự phát triển kinh tế - xã hội trên địa bàn tỉnh ■